

คู่มือการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ

การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ

บทนำ

คู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานด้านการกำกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในกำกับของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยจะกล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินงานในหัวข้อ การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ ระยะเวลาการปฏิบัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สารบัญ

	หน้า
๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑
๒. กระบวนการดำเนินงาน	๓
๓. ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน	๔

การจัดทำแผนรัฐวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ

โดยที่รัฐวิสาหกิจเป็นกลไกของรัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ รวมถึงเป็นผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ชัดเจน โดยการตั้ง คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ ในภาพรวมทั้งระบบ ตลอดจนให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเป็น ช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจน และโปร่งใส

๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๒ กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ ที่มีระยะเวลาครั้งละ ๕ ปี เพื่อกำหนด เป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของประเทศ โดยรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและภารกิจตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การจัดตั้ง รวมถึงต้องมีการ ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๕๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาประเทศต่างๆ ในด้านที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถเป็นเครื่องมือของภาครัฐในการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือผลสัมฤทธิ์ที่ตั้งไว้ได้

มาตรา ๒๕ กำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลา ๕ ปี และแผนปฏิบัติการ ประจำปี โดยต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ เสนอต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ตามหลักเกณฑ์ ที่ สคร. กำหนด รวมทั้งให้ สคร. รายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจเสนอต่อ คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. พัฒนารัฐวิสาหกิจฯ สคร. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจใช้สำหรับการจัดทำ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี

๑.๒ หลักเกณฑ์การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ หลักเกณฑ์การจัดทำแผนวิสาหกิจ

ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลา ๕ ปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ และนำเสนอคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณา ให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ ก่อนจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ภายใน ๒ เดือน ก่อนเริ่มปีบัญชีของรัฐวิสาหกิจ โดยอย่างน้อยให้มีองค์ประกอบ ดังนี้

- ๑) บทสรุปผู้บริหาร
- ๒) ข้อมูลทั่วไปของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความเป็นมา กฎหมาย จัดตั้งองค์กร การดำเนินการในปัจจุบัน ประเภทกิจการ/ลักษณะการประกอบกิจการ และโครงสร้างองค์กรและ อัตรากำลัง

๓) กรอบการจัดทำแผนวิสาหกิจ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยปัจจัยนำเข้าในการจัดทำแผนวิสาหกิจ เช่น กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง นโยบาย แผนระดับต่างๆ สภาพแวดล้อม ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และความท้าทาย เป็นต้น และการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าในการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กร

๔) แผนวิสาหกิจ ประกอบด้วย

๔.๑) วิสัยทัศน์

๔.๒) พันธกิจ

๔.๓) ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร

๔.๔) ยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) ยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ รวมทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์ (๒) กลยุทธ์/มาตรการ และ (๓) แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๕) แผนที่ยุทธศาสตร์ที่แสดงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาวิสาหกิจและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๖) ประมาณการลงทุน แหล่งเงินทุน และประมาณการทางการเงินตามกรอบระยะเวลาของแผนวิสาหกิจ

๔.๗) การบริหารความเสี่ยง

๔.๘) การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนวิสาหกิจให้รัฐวิสาหกิจทบทวนแผนวิสาหกิจอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และนำเสนอผลการทบทวน ต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ หากมีการปรับปรุงแก้ไขแผนวิสาหกิจ ให้รัฐวิสาหกิจนำเสนอคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ และรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาให้ความเห็น ตามลำดับ ก่อนจัดส่งให้ สคร. ต่อไป

๑.๒.๒ หลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาวิสาหกิจและแผนวิสาหกิจ และนำเสนอคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ ก่อนจัดส่งให้ สคร. ภายใน ๒ เดือน ก่อนเริ่มปีบัญชีของวิสาหกิจ โดยอย่างน้อยให้มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑) บทสรุปผู้บริหาร

๒) ข้อมูลทั่วไปของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ความเป็นมา กฎหมายจัดตั้ง องค์กร การดำเนินการในปัจจุบัน ประเภทกิจการ/ลักษณะการประกอบกิจการ โครงสร้างองค์กรและอัตรากำลัง

๓) แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย

๓.๑) วิสัยทัศน์

๓.๒) พันธกิจ

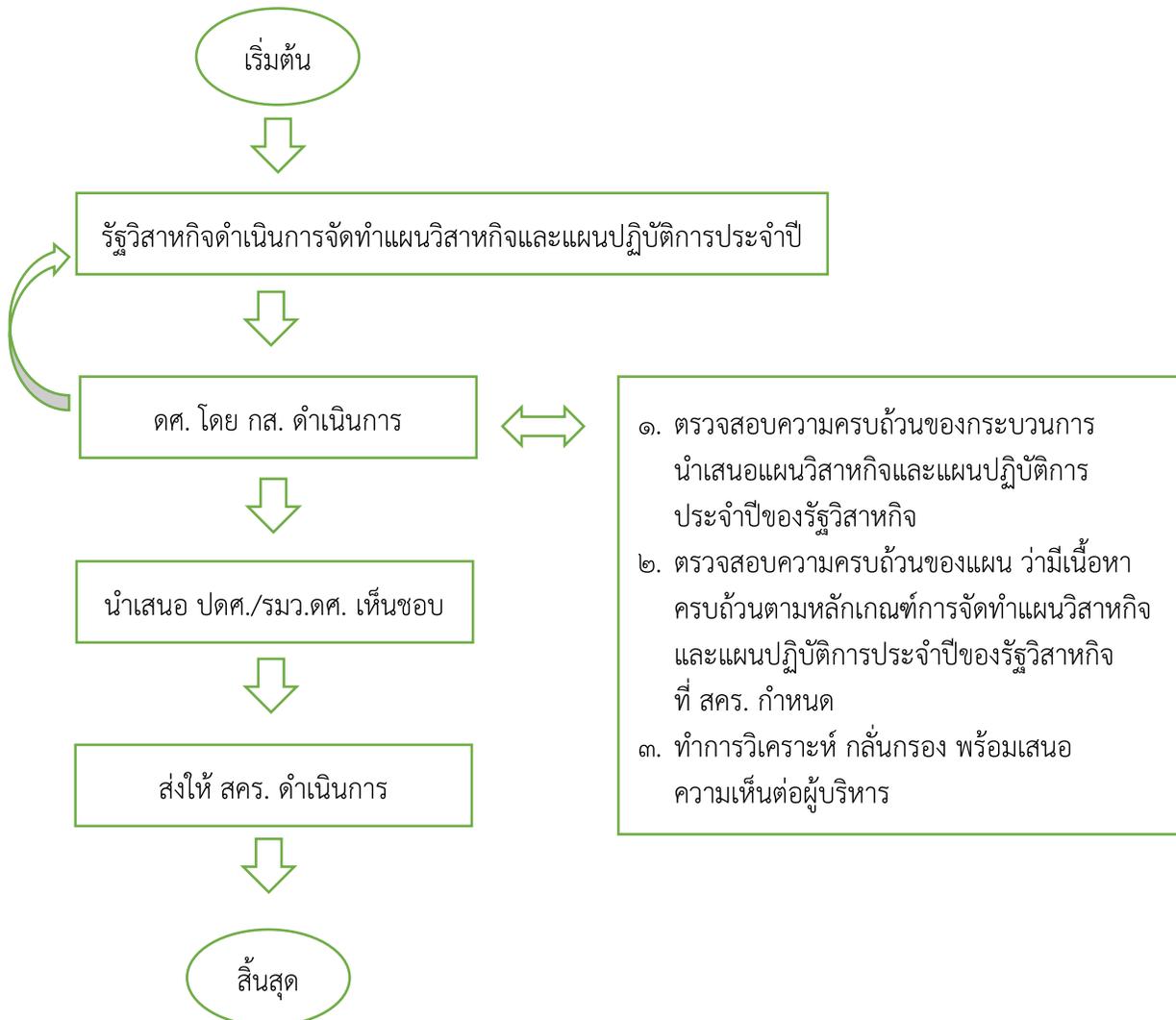
๓.๓) ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร

๓.๔) ยุทธศาสตร์ขององค์กรตามแผนวิสาหกิจ โดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์ในปีนั้น ๆ

๓.๕) รายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญที่จะดำเนินการในปีนั้นๆ จำแนกตาม ยุทธศาสตร์ โดยอย่างน้อยให้มีรายละเอียด ดังนี้ (๑) เหตุผลและความจำเป็น (๒) วัตถุประสงค์ (๓) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (๔) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) (๕) ผู้รับผิดชอบ (๖) งบประมาณและแหล่งเงิน (๗) เป้าหมาย (๘) ตัวชี้วัด (๙) ระยะเวลาดำเนินงาน (๑๐) ขั้นตอนและแนวทางการดำเนินงาน และ (๑๑) ปัจจัยเสี่ยงของโครงการ

ในกรณีที่จะปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการประจำปี ให้รัฐวิสาหกิจนำเสนอคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับก่อนจัดส่งให้ สคร. ต่อไป

๒. กระบวนการดำเนินงาน

๓. ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา
๑	ดศ. กำกับให้รัฐวิสาหกิจภายใต้สังกัดดำเนินการจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจที่ สคร. กำหนด	ดำเนินการส่งให้ ดศ. ภายในเดือนตุลาคม ของทุกปี
๒	ตรวจสอบความครบถ้วนของการนำเสนอแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ โดยต้องเสนอผ่านคณะกรรมการบริษัทเพื่อเห็นชอบก่อนจัดส่งให้ ดศ.	๑ วัน
๓	ตรวจสอบความครบถ้วนของแผนว่ามีเนื้อหาครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจ ที่ สคร. กำหนด	๒ วัน
๔	ถ้าข้อ ๒ - ๓ ไม่ครบถ้วนจะส่งเรื่องคืนเพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ให้ครบถ้วนและถูกต้อง	๑ วัน (รัฐวิสาหกิจดำเนินการปรับปรุงภายใน ๑๕ วัน)
๕	ทำการวิเคราะห์ กลั่นกรอง พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้บริหารตามลำดับชั้น (ปดศ./รมว.ดศ.)	ภายใน ๑๕ วัน (แล้วแต่กรณี)
๖	จัดทำบันทึกเพื่อขอความเห็นชอบต่อผู้บริหารตามลำดับชั้น ก่อนนำเสนอต่อ สคร. ตามกำหนดเวลาต่อไป	๑ วัน